

HLAVA III

POSTAVENÍ A ÚKOLY STÁTNÍCH ORGÁNŮ A ORGÁNŮ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ PŘI PŘÍPRAVĚ NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A PŘI PROVÁDĚNÍ ZÁCHRANNÝCH A LIKVIDAČNÍCH PRACÍ

DÍL 1

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady

§ 6

[Ministerstva a jiné ústřední správní úřady]

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady (dále jen „ministerstvo“) při přípravě na mimořádné události, při provádění záchranných a likvidačních prací a při ochraně obyvatelstva v oboru své působnosti

- a) vedou přehled možných zdrojů rizik, provádějí analýzy ohrožení a v rámci prevence podle zvláštních právních předpisů⁹⁾ sjednávají nápravu skutečností a stavů, které by mohly způsobit vznik mimořádné situace,
- b) rozhodují o činnostech k provádění záchranných a likvidačních prací a ke zmírnění jejich následků, pokud zvláštní právní předpis¹⁰⁾ nestanoví jinak,
- c) organizují okamžité opravy nezbytných veřejných zařízení pro ochranu obyvatelstva.

⁹⁾ Například zákon č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 18/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 353/1999 Sb.

¹⁰⁾ Například zákon č. 18/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

K § 6

Kompetenční zákon vymezuje ústřední orgány státní správy, v jejichž vedení stojí člen vlády. Dále vyjmenovává ostatní ústřední orgány státní správy. Tyto orgány v oblasti své působnosti zabezpečují připravenost na řešení krizových situací. Stanoví-li zákon v rámci působnosti těchto orgánů jisté povinnosti a činnosti, jsou tyto orgány povinny učinit vše pro to, aby se tyto pokyny promítly do připravenosti na řešení krizových situací. Kompetenční zákon lze chápat jako takové vademekum (příručku) pro jednotlivá ministerstva, která vymezí povinnosti a okruh činností, které je nutné aplikovat při mimořádných událostech, a tato působnost je pak dále rozvinuta v dalších právních předpisech. Jedno konkrétní ministerstvo je odpovědné za realizaci činností v rámci své působnosti a jediné toto ministerstvo vykonává působnost vymezenou kompetenčním zákonem. Jestliže se setkáme se situací, kdy na ústřední úrovni vykonává působnost úřad, orgán či složka, vystupuje jménem konkrétního ministerstva, neboť pouze toto ministerstvo je ústředním orgánem státní správy. Pokud se v krizovém zákoně hovoří o připravenosti, nelze na to pohlížet pouze jako na prevenci před krizovou situací, ale je tím myšleno i etapu řešení krizové situace.

Krizový zákon mimo to stanoví v souvislosti s krizovým stavem mimořádná oprávnění pro Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo dopravy a Ministerstvo průmyslu a obchodu. Specializace těchto oprávnění je obsažena v příslušných zákonech, ať už se v nich hovoří o krizové situaci nebo krizovém stavu, či o vážném a zvýšeném nebezpečí.

K písm. a)

Ministerstva a ústřední orgány státní správy vedou souhrn potenciálních rizik, provádějí analýzy ohrožení a v oblasti prevence dle zvláštních právních předpisů asanují nedokonalosti, jež by mohly být původcem krizových situací. Z tohoto důvodu mohou požadovat od subalterních úřadů, od krajského úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností, od právnických a podnikajících fyzických osob, ale i od Ministerstva vnitra informace a podklady, které následně zpracovávají v rámci připravenosti a řešení krizových situací.

Ministerstvům a ústředním orgánům státní správy stavuje zákon možnost požadovat podklady k připravenosti na krizové situace a jejich řešení od krajských úřadů a obecních úřadů obce s rozšířenou působností, s jistým omezením, které spočívá v okruhu podkladů, které souvisí s jejich působností. Taková žádost má předepsané náležitosti, které musí ministerstvo a ústřední orgán uvést, a to konkrétní determinace, o jaké podklady je žádáno a z jakého právního předpisu jejich oprávnění k žádosti plyne. Všude, kde je vymezeno jisté oprávnění, vznikají spory. Opět by se mohlo jednat o vágnost legislativní úpravy, neboť i interpretace může být různá, co postačí uvést do žádosti. I přesto, že žádost má vymezeno, o jaké podklady je žádáno, nedůslednost v determinaci může právě způsobit spor, který by v rámci své činnosti musel řešit ministr vnitra. Další ožehavým faktem je, že se může jednat o citlivé informace, se kterými musí být nakládáno velmi obezřetně. Existuje možnost se při žádosti o informace a podklady, potřebné např. pro zpracování krizového plánu, s výzvou obrátit přímo na právnické osoby a podnikající fyzické osoby. Z výše uvedeného plyne, že zdrojů pro získání podkladů a informací nutných pro zabezpečení připravenosti na krizové situace a jejich řešení, je více, mohou tedy využít subalterní správní úřady, krajské úřady, obecní úřady obce s rozšířenou působností či Ministerstvo vnitra, tj. MV-generální ředitelství HZS ČR, právnické nebo podnikající fyzické osoby.

K písm. b)

Každé ministerstvo a ústřední orgán státní správy musí činit rozhodnutí, aby se krizovým situacím a mimořádným událostem předcházelo, a když už krizová situace a mimořádná událost nastane, aby byly následky co nejmenší.

Z těchto důvodů se zřizují pracoviště krizového řízení, jejichž náplní má být zabezpečení a realizování všech činností, které existují v návaznosti nutnosti připravenosti na krizové situace, a dále řešení těchto krizových situací. Ve většině případů jsou tato pracoviště na principu podřízenosti konkrétního ministra, což v působnosti jakého ministerstva bylo pracoviště zřízeno. Dále se jedná o podřízený vztah k ústřednímu orgánu státní správy. Ve výjimečných případech je pracoviště lokalizováno ve sféře, kdy je podřízeno např. náměstkovi Národního bezpečnostního úřadu. Pracoviště krizového řízení se ve významném rozsahu účastní na činnostech, jež definuje krizový zákon. Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, stanovuje nároky v oblasti odbornosti, jež jsou na příslušníky takovýchto pracoviště kladeny. Samozřejmě to vychází ze skutečnosti, že tyto příslušníci pracují s citlivými údaji a tzv. zvláštními skutečnostmi. Pojem „zvláštních skutečností“ je vysvětlen tak, že se jedná o informace ve sféře krizového řízení. Pokud by došlo ke zneužití takovýchto

informací, následkem by mohlo být ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí nebo podnikatelského zájmu právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby. Bližší úpravu tohoto pojmu můžeme nalézt v krizovém zákoně, v nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb. Je tudíž logické, že na ně musí být kladeny speciální požadavky. Takovito pracovníci mají zpravidla oprávnění k získání zvláštních skutečností, proto jsou evidováni na speciálním seznamu, jež schvaluje ministr a ústřední orgán státní správy. Pracoviště krizového řízení nezřizují pouze ministerstva a ústřední orgány státní správy, ale také i ostatní správní úřady nebo složky, připomeňme např. MV-generální ředitelství HZS ČR a HZS kraje.

Jednou z povinností každého ministerstva a ústředního orgánu státní správ je vypracování a schvalování krizového plánu, jehož obsahem jsou krizová opatření a procesy a metody řešení krizových situací, a to pouze v mezích zákona. Zákonné mantinely a jejich dodržování v oblasti stanovování krizových opatření plyne ze samotných opatření, neboť ta zasahují do práv a povinností obyvatel. Z tohoto důvodu je vyžadována nutnost souladu opatření se zákonem, nejen, že toto opatření musí být stanoveno ministerstvem a ústředním orgánem, jež mají pravomoc toto opatření vydat. Dalším požadavkem je to, že tato opatření se aplikují pouze za výjimečných situací, nelze je používat jako východisko v běžné (dennoční) situaci.

K písm. c)

Oblast bezodkladných oprav potřebných veřejných zařízení pro přežití obyvatelstva a k zabezpečení funkčnosti veřejné správy mají v působnosti ministerstva a ústřední orgány státní správy. Toto se týká objektů, které mají zvláštní účel např. při ochraně obyvatelstva, fungují jako úkryty, dále mohou plnit funkci evakuačních center či nouzového ubytování. Tato zařízení dále mohou zajišťovat nouzové zásobování pitné vody, potravin, potřebných energií. Do této skupiny patří i zařízení civilní ochrany [viz komentář k § 2 písm. f)]. Nejen ministerstva, ústřední orgány státní správy, ale také složky, které vyvíjejí součinnost k zabezpečení činnosti v oblasti veřejné správy, jež zákon svěřuje do působnosti ministerstev a ústředních orgánů státní správy, potřebují ke své činnosti prostředky i nástroje. Nejde pouze o majetkové hodnoty, jimiž jsou nemovitosti, vozový park, výpočetní technika atd., ale může se jednat i o nehmotné statky typu informačních technologií a softwarů, které spočívají v evidenci a zpracování informací, taktéž zvláštní metody, postupy a procesy, které jsou nezbytnou součástí realizace veřejné správy.

Související ustanovení:

§ 2 – vymezení pojmů, § 4 odst. 6 – složky integrovaného záchranného systému a § 12 – obecní úřad obce s rozšířenou působností, § 7 až 9 – ministerstva a jiné ústřední správní úřady, § 14 – komunikace hejtmána a starosty obce s rozšířenou působností s Ministerstvem vnitra, § 18 – komunikace složek integrovaného záchranného systému, § 20 – oprávnění vyžadovat pomoc, § 21 – plánovaná pomoc na vyžádání, § 27 – kontrola, § 30 – náhrada škody

Související předpisy:

Ústava, – Listina, – úst. zák. o bezpečnosti ČR, – spr. řád, – s. ř. s., – kontrolní řád, – krizový zákon, – kompetenční zákon, – atomový zákon, – zák. o požár. ochraně, – zák. o ochraně veř. zdraví, – zák. č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií, – § 13 zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), – zák. č. 231/2001

Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, – vyhl. č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, – vyhl. č. 241/2012 Sb., o stanovení náležitostí technicko-organizačních pravidel k zabezpečení bezpečnosti a integrity veřejné komunikační sítě a interoperability veřejně dostupných služeb elektronických komunikací za krizových stavů

§ 7

Ministerstvo vnitra

(1) Ministerstvo vnitra plní úkoly v oblasti¹¹⁾

- a) přípravy na mimořádné události, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva,
- b) zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací při mimořádných událostech v zahraničí a poskytování humanitární pomoci do zahraničí v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí; humanitární pomoci se pro účely tohoto zákona rozumí opatření prováděná za účelem pomoci obyvatelstvu postiženému mimořádnou událostí, v jejichž rámci se využívají lidské a materiální zdroje.

(2) Ministerstvo vnitra při plnění úkolů uvedených v odstavci 1

- a) sjednocuje postupy ministerstev, krajských úřadů, obecních úřadů, právnických osob a fyzických osob vykonávajících podnikatelskou činnost podle zvláštních právních předpisů¹²⁾ (dále jen „podnikající fyzické osoby“),
- b) usměrňuje integrovaný záchranný systém,
- c) provádí kontrolu a koordinaci poplachových plánů integrovaného záchranného systému krajů a zpracovává ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému, který schvaluje ministr vnitra,
- d) řídí výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí a služeb integrovaného záchranného systému,
- e) zpracovává koncepci ochrany obyvatelstva,
- f) zajišťuje a provozuje jednotný systém varování a vyrozumění, stanoví způsob informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních, způsobu a době jejich provedení,
- g) organizuje instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva a pro přípravu složek integrovaného záchranného systému zaměřené na jejich vzájemnou součinnost; k tomuto účelu zřizuje vzdělávací zařízení,
- h) uplatňuje stanovisko k politice územního rozvoje z hlediska ochrany obyvatelstva a civilního nouzového plánování při přípravě na mimořádné události, je dotčeným orgánem při posuzování zralosti projektů společného zájmu energetické infrastruktury²⁸⁾ a uplatňuje závazná stanoviska ve společném územním a stavebním řízení pro stavby projektů společného zájmu energetické infrastruktury z hlediska ochrany obyvatelstva,
- i) stanoví, po projednání s Ministerstvem pro místní rozvoj, stavebně technické požadavky na stavby určené k ochraně obyvatelstva při mimořádných událostech, k zabezpečení záchranných prací, ke skladování materiálu civilní ochrany a k ochraně a ukrytí obsluh důležitých provozů (dále jen „stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany“),
- j) usměrňuje postup při zřizování zařízení civilní ochrany.

(3) Ministerstvo vnitra zabezpečuje ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací, jestliže

- a) mimořádná událost přesahuje státní hranice České republiky a je nutná koordinace záchranných a likvidačních prací nad rámeček příhraničních styků, nebo
- b) mimořádná událost přesahuje území kraje a velitel zásahu (§ 19) vyhlásil nejvyšší stupeň poplachu, anebo
- c) o tuto koordinaci požádá velitel zásahu (§ 19), starosta obce s rozšířenou působností nebo hejtman.

(4) Ministerstvo vnitra dále

- a) organizuje záchranářskou a materiální pomoc do zahraničí ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí, složkami integrovaného záchranného systému nebo ústředními správními úřady,
- b) průběžně zajišťuje v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, funkci kontaktního místa pro vyžádání humanitární pomoci do zahraničí postiženým státem nebo mezinárodní organizací; tím není dotčena možnost vyžádání humanitární pomoci do zahraničí diplomatickou cestou, nebo oznámení vzniku závažné mimořádné události v zahraničí, která může ohrozit i území České republiky,
- c) informuje příslušné mezinárodní organizace o silách a prostředcích České republiky předurčených pro poskytování humanitární pomoci do zahraničí.

(5) Úkoly Ministerstva vnitra uvedené v odstavcích 2 až 4 plní generální ředitelství hasičského záchranného sboru zřízené podle zvláštního zákona.²⁾

(6) Ministerstvo vnitra je oprávněno vyžádat si účast zástupců ostatních ministerstev a zástupců složek uvedených v § 4 odst. 2 a popřípadě jiných odborníků při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.

(7) Ministerstvo vnitra určí způsob zajištění nepřetržité služby telefonní linky jednotného evropského čísla tísňového volání.

(8) Prováděcí právní předpis stanoví

- a) pravidla pro zapojování do mezinárodních záchranných operací,
- b) pravidla poskytování a přijímání humanitární pomoci,
- c) postup při zřizování zařízení civilní ochrany a při odborné přípravě jejich personálu,
- d) způsob informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení,
- e) technické, provozní a organizační zabezpečení jednotného systému varování a vyrozumění a způsob poskytování tísňových informací,
- f) způsob provádění evakuace a jejího všestranného zabezpečení,
- g) zásady postupu při poskytování úkrytů a způsob a rozsah kolektivní a individuální ochrany obyvatel,
- h) požadavky ochrany obyvatelstva v územním plánování a stavebně technické požadavky na stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany.

²⁾ Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

¹⁾ § 12 odst. 2 písm. m) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁾ Například zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

²⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009.

K odst. 1 písm. a)

Z kompetenčního zákona vyplývá, že Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy pro veřejný pořádek, dále determinuje úkoly v oblasti interního pořádku a bezpečnosti. Jistý problém by mohl nastat v rámci interpretace ustanovení kompetenčního zákona a krizového zákona v souvislosti s nejednotnou terminologií. Neboť kompetenční zákon obsahuje institut „**veřejného pořádku**“ a „**vnitřního pořádku a bezpečnosti**“ a krizový zákon „**vnitřní bezpečnost a veřejného pořádku**“. Nelze tedy přesně odhadnout, proč dochází k terminologické disharmonii. V oblasti vzdělávání v krizovém řízení vydalo Ministerstvo vnitra, Odbor bezpečnostní politiky, instrument, kde je obsažen a definován pojem „veřejný pořádek“. To, že tato pomůcka obsahuje daný pojem, je v pořádku, avšak obsahově se jedná o pojem, který je právně neurčitý, přičemž v obecném smyslu reprezentuje souhrn právních i neprávních norem a pravidel či principů chování navenek. Jedná se tedy o prvek, který je společností sdílen, a to v konkrétním čase a místě. Obecně lze říci, že ve veřejném pořádku se odráží nálada ve společnosti. Takovéto vztahy jsou chráněny právními předpisy a jinými dokumenty a jsou velmi důležité pro fungování společnosti jako takové. V oblasti krizového zákona, v působnosti Ministerstva vnitra a Policie ČR, která je takřka neomezená, lze veřejný pořádek determinovat jako dodržování práva a právních zásad. Pokud porovnáme působnost Ministerstva vnitra a Policie ČR a naproti tomu působnost ostatních správních úřadů, v oblasti krizového řízení, působnost Ministerstva vnitra a Policie ČR stanovená krizovým zákonem je opravdu velmi široká. Musí tudíž brát zřetel nejen na ta obvyklá narušení veřejného pořádku (demonstrace), ale i ostatní jednání, která mohou být spouštěčem krizové situace. Ministerstvo vnitra v míře nutné pro zabezpečení připravenosti na řešení krizových situací sladuje další povinnosti.

K odst. 1 písm. b)

Členstvím v Evropské unii vyvstává České republice řada povinností. Předpokladem je zapojení do mezinárodních záchranných operací při mimořádných událostech v zahraničí a při poskytování humanitární pomoci do zahraničí, jež se poskytuje z důvodu pomoci obyvatelstvu, které je stíženo mimořádnou událostí. Humanitární pomocí se rozumí uplatnění lidských a materiálních zdrojů. V této souvislosti Ministerstvo vnitra vykonává spolupráci v oblasti získávání zahraniční pomoci pro realizování záchranných a likvidačních prací na území České republiky. Ministerstvo vnitra předkládá Evropské komisi zprávy o plnění úkolů, které plynou z právních předpisů Evropské unie, každý rok poskytuje informace Evropské komisi o evropské kritické infrastruktuře a každé dva roky předkládá souhrnnou zprávu o všeobecných údajích o druzích zranitelnosti, hrozbách a rizicích zjištěných v jednotlivých sférách evropské kritické infrastruktury. Tyto povinnosti upravuje čl. 7 směrnice Rady 2008/114/ES o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu. Ministerstvo vnitra má právo tyto předkládané zprávy označit příslušným stupněm utajení, což umožňuje Evropské komisi a ostatním členským státům posoudit, zda by v této souvislosti měla být zvažována ochranná opatření na úrovni

Společenství. Tyto zprávy jsou také nástrojem k posouzení uvedené směrnice Rady, zda ochranná opatření v ní obsažená, jsou dostatečná. Taktéž umožňují zpracování metodických pokynů v oblasti ochranných opatření v oblasti evropské kritické infrastruktury na území Společenství.

K odst. 2 písm. a)

V tomto bodě je obsažena obecná působnost Ministerstva vnitra v oblasti krizového řízení. V působnosti Ministerstva vnitra dochází k unifikaci postupů ve sféře krizového řízení. Právní norma by se měla vyznačovat určitostí a jednoznačností. Nedochovalo by k odlišným interpretacím, přičemž poté vznikají nesrovnalosti. Při výkonu státní moci by k tomu docházet nemělo, avšak tyto případy nastávají. Státní moc je limitována ústavními principy. Z čehož vyplývá, že státní moc nemůže vykonávat nic nad rámec zákona. I přesto, že Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem v rámci krizového řízení, dává zákon oprávnění něco nařídit, rozhodnout? Má sjednocování legislativy i přes překážky pokračovat, když v důsledku vznikají rozpory? Pozici Ministerstva vnitra je nutno spíše chápat jako koordinační, tzn. že je oprávněno v důsledku spíše povinnou vydávat fundovaná, výkladová stanoviska, a to nejen v poměru k orgánům krizového řízení, ale vůči všem subjektům a osobám, kterých se krizové řízení nějakým způsobem dotýká. Dále může pomáhat krajům a obcím, a to tak, že publikuje metodické pokyny a směrnice, kterými by se kraje a obce měly řídit v oblasti krizového řízení. Nejedná se o žádné autoritativní nařízení, ale mají povahu doporučení. V důsledku to je chápáno tak, že pokud se kraje a obce budou těmito doporučeními řídit a budou podle nich postupovat, bude dosaženo lepšího výsledku, např. mimořádná situace bude rychleji vyřešena.

K odst. 2 písm. b)

Ministerstvo vnitra usměrňuje a vykonává výstavbu IZS. Pod obecným pojmem usměrňování si lze představit celou řadu činností, které jsou v souladu s § 7 zák. o IZS a také v souladu s § 12 kompetenčního zákona. Úkoly Ministerstva vnitra v oblasti požární ochrany plní Hasičský záchranný sbor ČR (MV-generální ředitelství HSZ ČR), který je organizační složkou státu a orgánem státní správy. Mezi důležité funkce MV-generálního ředitelství HZS ČR lze tedy zařadit organizaci a řízení výkonu státní správy v oblasti požární ochrany, jejíž elementární součástí je plnění úkolů na úseku požární prevence.

Mezi činnostmi usměrňující IZS lze zahrnout vydávání vyhlášek (např. vyhláška č. 328/2001 Sb.), doporučujících metodických pokynů a směrnicí (např. směrnice Ministerstva vnitra č. j. MV-117572-2/PO-OKR-2011, kterou se stanoví jednotná pravidla organizačního uspořádání krizového štábu kraje, krizového štábu obce s rozšířenou působností a krizového štábu obce), které zajišťují, aby IZS fungoval bezproblémově

K odst. 2 písm. c)

Ministerstvo vnitra realizuje přezkum zabezpečení připravenosti ostatních ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy na řešení krizových situací a v součinnosti s příslušným ministerstvem realizuje kontrolu krizových plánů kraje. Při realizaci kontroly jsou stanoveny principy a postupy, které Ministerstvo vnitra dodržuje, jedná se o tzv. kontrolní řád. Zákon stanoví, že Ministerstvo provádí kontrolu jen u ministerstev a ústředních orgánů státní správy, které byly zřízeny na základě zákona. Kontrolu krizových plánů krajů Ministerstvo vnitra realizuje ve spolupráci s příslušným ministerstvem dle jeho působnosti.

O vývoji kontroly je pořizován protokol, jenž obsahuje výsledky kontroly, zjištění, nedostatky a závěry. Dále může obsahovat fakultativní opatření, které by se měla provést, aby byla provedena náprava. V této souvislosti se může stanovit lhůta, do kdy by se náprava měla učinit (blíže viz Vaníček, Vodehnal, 2017, s. 117).

K odst. 2 písm. d) až f)

K zajištění realizace daných krizových opatření vyžaduje existenci informačních a komunikačních sítí. Ministerstvo vnitra řídí a koordinuje výstavbu takovýchto sítí. Prostředky informační a komunikační v rámci krizového řízení dovolují a usnadňují komunikaci zvláště mezi konkrétními orgány krizového řízení. Mezi takové prostředky lze řadit např. datové nosiče, na kterých lze předávat hlasové či datové zprávy a informace, či jiné nástroje, které lze použít k tomuto účelu. Ministerstvo vnitra vydává různé pomůcky, metodické postupy, jejichž účelem je výklad a interpretace zákonných ustanovení a koordinace procesů orgánů krizového řízení, např. metodická pomůcka krizového řízení Ministerstva vnitra č. j. MV-55649-20/PO-OKR-2013, o stanovení jednotných pravidel vedení evidence údajů opřechodných změnách pobytu osob a evidence údajů o přechodných změnách pobytu osob za stavu nebezpečí podle §39d a § 39e krizového zákona, ve znění zákona č. 430/2010 Sb.

Orgány krizového řízení při plánování krizových opatření a při řešení krizových situací využívají krizové systémy krizového řízení, které musí splňovat určitá pravidla. Musí zajistit transfer informací mezi nadřízeným, podřízeným a orgány zajišťující součinnost v rámci krizového řízení. Dále musí obstát při náročných podmínkách při krizových situacích, a to jak z technického tak programového hlediska. Dále musí zajistit zabezpečení ukládaných informací, které mohou mít nevyšší stupeň utajení obsažené ve zpracované dokumentaci. Při plánování krizových opatření musí být dodržována zásada rovnocennosti písemných a elektronických údajů obsažených v krizovém plánu viz § 26 krizového zákona.

Pojmy **varování** a **vyrozumění** zastávají velmi významné místo při řešení téměř všech mimořádných událostí. Varování směřuje k obyvatelstvu, jež je nebo může být následky vzniklé situace dotčeno či ohroženo. Jedná se o varování obyvatelstva v místě mimořádné události a v místě, kde je předpoklad následků mimořádné události. Definiční varování jej vymezuje jako: „...komplexní souhrn organizačních, technických a provozních opatření zabezpečujících včasné předání varovné informace (o reálně hrozící či již vzniklé mimořádné události) vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva“ (blíže viz čl. 61 Dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám). Varování zajišťuje HZS kraje na základě § 10 odst. 5 písm. c) zák. o IZS. Varování před hrozícím nebezpečím zabezpečují obecní úřady. Varování je realizováno metodou mluveného slova, zvukového signálu nebo jejich kombinace. Pro varování obyvatelstva je používán ucelený varovný zvukový signál, který se nazývá „Všeobecná výstraha“. Spočívá v kolísavém tónu po dobu 140 sekund, může být opakován třikrát za sebou v cca třiminutových časových úsecích, a je právně vymezen vyhláškou č. 380/2002 Sb. Obyvatelstvo pak je informováno např. rozhlasem, místním rozhlasem, vozidly složek IZS nebo odlišným způsobem, který bude stručně podávat zprávu o tom, co se stalo a jak se má dotčený obywatel chovat. Na sirénách elektronických a místních informačních systémech s rysem elektronických sirén je varovný signál ihned po skončení doplněný slovní informací, např. „chemická havárie“, „nebezpečí zátopové vlny“ apod.